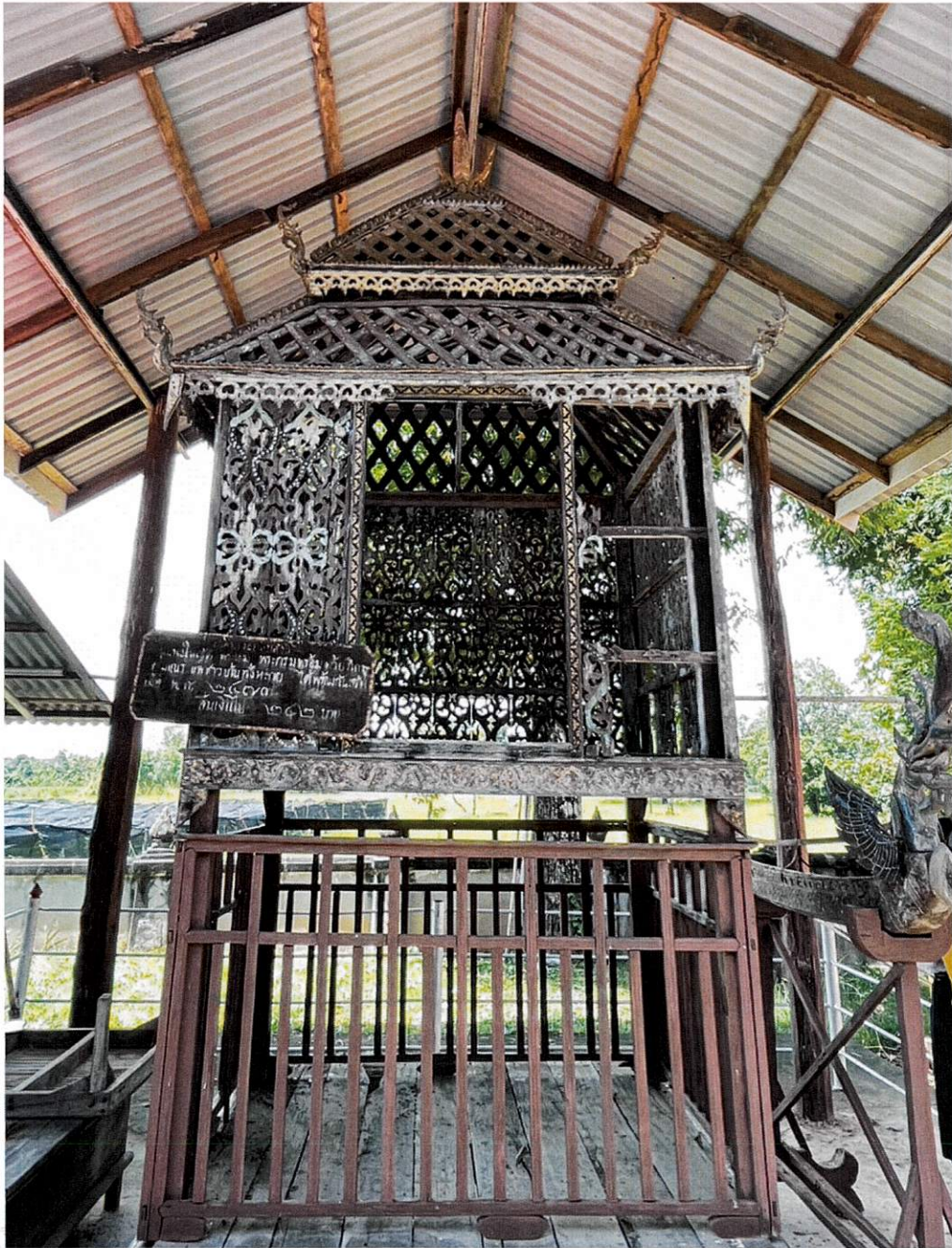

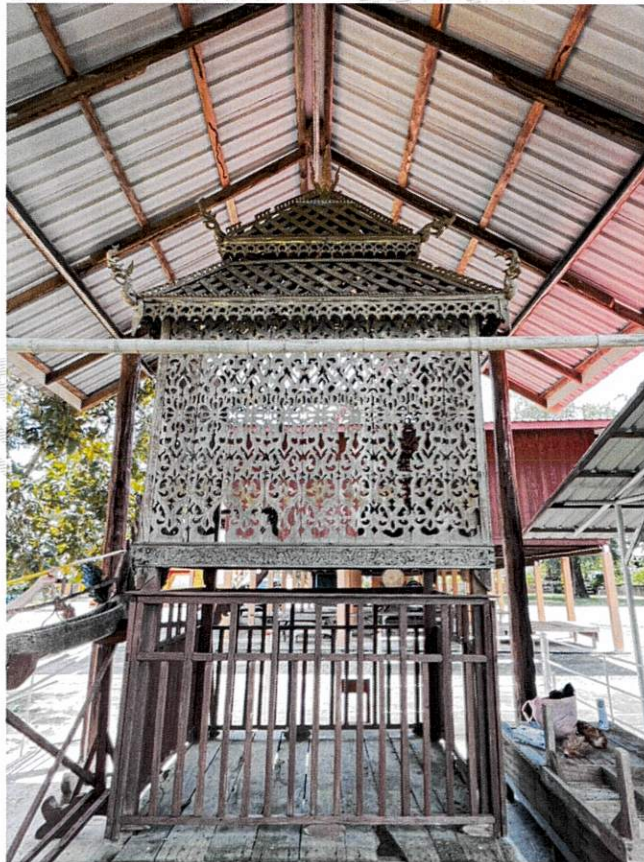
บัญชีโบราณวัตถุวัดบ้านโนนจิก
ตำบลคูเมือง อำเภอวารินชำราบ จังหวัดอุบลราชธานี
จำนวน ๓ รายการ

โดย

พิพิธภัณฑสถานแห่งชาติ อุบลราชธานี

หอธรรมาสน์

หอธรรมาสน์

๑. ผู้ครอบครองและสถานที่ตั้ง

๑.๑ ผู้ครอบครอง

วัดบ้านโนนจิก ตำบลคูเมือง อำเภอวารินชำราบ จังหวัดอุบลราชธานี

๑.๒ สถานที่เก็บรักษา

วัดบ้านโนนจิก ตำบลคูเมือง อำเภอวารินชำราบ จังหวัดอุบลราชธานี

๒. รูปแบบลักษณะ

๒.๑ ชื่อวัตถุ

หอธรรมาสน์

๒.๒ ขนาด

สูงรวม ๔๕๙ เซนติเมตร

ฐานสูง ๑๒๙ เซนติเมตร กว้าง ๑๘๑ เซนติเมตร

ยาว ๑๕๕ เซนติเมตร

ธรรมาสน์สูง ๓๓๐ เซนติเมตร กว้าง ๑๘๑ เซนติเมตร

ยาว ๑๕๔ เซนติเมตร

๒.๓ แบบศิลปะ

รัตนโกสินทร์ ฝีมือช่างพื้นถิ่นภาคตะวันออกเฉียงเหนือ พ.ศ. ๒๔๗๓

๒.๔ วัสดุ

ไม้

๒.๕ ลักษณะ

ธรรมาสน์ เป็นที่สำหรับพระภิกษุ หรือ สามเณรขึ้นนั่งแสดงธรรมในโอกาสต่างๆ เช่น ในวันธรรมสวนะ งานบุญพะเวด เทศน์มหาชาติ เป็นต้น ธรรมาสน์หลังนี้ เป็นหอธรรมาสน์ทรงปราสาท ฐานไม้ยกสูงประดับลูกกรง ไม้โดยรอบ ถัดขึ้นไปเป็นแผ่นไม้ประดับขอบฐานแกะสลักลวดลายเครือเถา ทาสี ประดับกระจังที่มุมเสาทั้งสี่ ขอบประตูธรรมาสน์ลงรักปิดทองลวดลายกระจัง ผนังทั้งสี่ด้านเป็นไม้ฉลุลวดลายเครือเถา ทาสี ส่วนยอดเป็นหลังคาซ้อน ๒ ชั้น มีนาคประดับทั้ง ๔ มุม ที่มุมด้านหลังพบนาคมีปีก ๑ อัน เจริงชายและสันหลังคาประดับไม้ฉลุ หลังคาเป็นไม้แป้นยาวพาดประกอปกันในแนวเฉียง เกิดช่องว่างสี่เหลี่ยมขนมเปียกปูน ส่วนยอดหลังคา เป็นไม้ทรงสี่เหลี่ยมปลายสอบเข้ายอดกลมมน แกะสลักลวดลายกระจัง ด้านหน้าฝั่งขวาของประตูมีแผ่นไม้ทรงสี่เหลี่ยมผืนผ้ามีจารึกอักษรไทย ภาษาไทย ความว่า “ศาลาทรงธรรมหลังนี้ คุณพ่อใหญ่ดี พระโธม พระกรม พร้อมด้วยภิกษุ สามเณร แลชาวบ้านทั้งหลายได้พร้อมกันสร้าง เมื่อพ.ศ. ๒๔๗๓ สิ้นเงินไป ๒๔๒ บาท”

สภาพ

ชำรุด สีหลุดลอก ผนังธรรมาสน์ไม้ฉลุด้านหน้าฝั่งซ้ายของประตูแตกหัก หลุดหายทั้งแผ่น เหลือแค่ชิ้นส่วนไม้ฉลุชิ้นเล็กๆ ๒ ชิ้น ผนังด้านข้างฝั่งซ้ายและด้านหลังแตกหักหลุดหายเช่นเดียวกัน ฝั่งขวายังสมบูรณ์ ส่วนหลังคา เจริงชายไม้ฉลุหักหลุดหาย ไม้ฉลุประดับสันหลังคาหักหลุดหาย พื้นธรรมาสน์พบร่องรอยปลวก

๒.๖ ประวัติ

สร้าง เมื่อพ.ศ. ๒๔๗๓ โดยมีจารึกอักษรไทย ภาษาไทยความว่า “ศาลาทรงธรรมหลังนี้ คุณพ่อใหญ่ดี พระโธม พระกรม พร้อมด้วยภิกษุ สามเณรแลชาวบ้านทั้งหลายได้พร้อมกันสร้าง เมื่อพ.ศ. ๒๔๗๓ สิ้นเงินไป ๒๔๒ บาท”

เชิงเทียน (ฮาวใต้เทียน)

เชิงเทียน (ฮาวใต้เทียน)

๑. ผู้ครอบครองและสถานที่ตั้ง

๑.๑ ผู้ครอบครอง

วัดบ้านโนนจิก ตำบลคูเมือง อำเภอวารินชำราบ จังหวัดอุบลราชธานี

๑.๒ สถานที่เก็บรักษา

วัดบ้านโนนจิก ตำบลคูเมือง อำเภอวารินชำราบ จังหวัดอุบลราชธานี

๒. รูปแบบลักษณะ

๒.๑ ชื่อวัตถุ

เชิงเทียน (ฮาวใต้เทียน)

๒.๒ ขนาด

สูงรวมฐาน ๑๕๔ เซนติเมตร

ฐานสูง ๑๑๙ เซนติเมตร

รางเทียนยาว ๑๖๗ เซนติเมตร รางเทียนกว้าง ๓.๕ เซนติเมตร

สูง ๓๕ เซนติเมตร

๒.๓ แบบศิลปะ

รัตนโกสินทร์ ฝีมือช่างพื้นถิ่นภาคตะวันออกเฉียงเหนือ พุทธศตวรรษที่ ๒๕

๒.๔ วัสดุ

ไม้

๒.๕ ลักษณะ

เชิงเทียน (ฮาวใต้เทียน) เป็นเครื่องใช้ในพระพุทธรูปศาสนา ใช้สำหรับรองหรือตั้งเทียนเพื่อจุดบูชา ลักษณะเป็นคานยาวแกะสลักเป็นรูปนาค ขาตั้งสูงทำจากไม้ ฐานขาตั้งยึดติดกันด้วยไม้ตามแนวยาว ฐานขาตั้งแกะสลักปลายงอนม้วนเข้า

สภาพ

สมบูรณ์

๒.๖ ประวัติ

เป็นสมบัติของวัดมาแต่เดิม

รางสร่งน้ำพระ (ฮางฮุด)

ร่างสร้งน้ำพระ (ฮางฮอด)

๑. ผู้ครอบครองและสถานที่ตั้ง

๑.๑ ผู้ครอบครอง

วัดบ้านโนนจิก ตำบลคูเมือง อำเภอวารินชำราบ จังหวัดอุบลราชธานี

๑.๒ สถานที่เก็บรักษา

วัดบ้านโนนจิก ตำบลคูเมือง อำเภอวารินชำราบ จังหวัดอุบลราชธานี

๒. รูปแบบลักษณะ

๒.๑ ชื่อวัตถุ

ร่างสร้งน้ำพระ (ฮางฮอด)

๒.๒ ขนาด

สูงรวม ๒๓๗ เซนติเมตร

ฐานสูง ๑๓๗ เซนติเมตร

รางสูง ๑๐๐ เซนติเมตร รางกว้าง ๗๐ เซนติเมตร

ร่องรางกว้าง ๑๒.๕ เซนติเมตร

๒.๓ แบบศิลปะ

รัตนโกสินทร์ ฝีมือช่างพื้นถิ่นภาคตะวันออกเฉียงเหนือ พุทธศตวรรษที่ ๒๕

๒.๔ วัสดุ

ไม้

๒.๕ ลักษณะ

ฮางฮอด หรือ โฮงฮอด เป็นคำในภาษาถิ่นอีสาน โดยคำว่า “ฮาง” หมายถึง รางน้ำ ไม้ที่ขุดเป็นร่องสำหรับรองน้ำ “ฮอด” หรือ “หด” หมายถึง รด, สรง จึงรวมหมายถึง รางรดน้ำสรง ฮางฮอดในวัฒนธรรมไทย-ลาว นิยมแกะสลักเป็นรูปนาค โดยอาศัยเนื้อความในตำนานอุรังคธาตุที่ว่า น้ำที่ใช้รดสรงหล่อ พุทธางกูรต้องเป็นน้ำจากพญานาค จากคติความเชื่อเรื่องนาคว่าเป็น สัญลักษณ์แห่งน้ำ ความอุดมสมบูรณ์ ความเชื่อเกี่ยวกับนาคที่ปกป้องพุทธศาสนา และเป็นสะพานสู่สวรรค์ จะใช้ฮางฮอดในการสรงน้ำโดยประดิษฐาน พระพุทธรูป จากนั้นตั้งวางฮางฮอดไว้ด้านข้าง จะใช้ฮางฮอด จำนวน ๑ หรือ ๒ รางก็ได้ ให้ส่วนหัวหันไปทางพระพุทธรูป ต่อท่อหรือรางน้ำเข้ากับรูเจาะที่ ลำรางเพื่อให้ น้ำรดสรงลงสู่พระพุทธรูป ร่างสร้งน้ำพระ (ฮางฮอด) ขึ้นนี้ แกะสลักเป็นรูปนาคมีปีก ทาสี เหนือร่องรางมีราวเหล็กยึดไว้ ๓ จุด ขาดัง สูง ทำจากไม้ ฐานขาตั้งยึดติดกันด้วยไม้ตามแนวยาว และแนวทะแยงเป็น รูปกากบาท ฐานขาตั้งแกะสลักปลายอนม้วนเข้า

สภาพ

สมบูรณ์

๒.๖ ประวัติ

เป็นสมบัติของวัดมาแต่เดิม